

Dr. Randhawa Dentistry

Your own dentist who really cares for you

We Provide the following Services:

- Dental Crowns, Veneers & Bridges
- Dental Fillings & Gum Treatment
- Root Canal (RCT), Dentures, Extraction
- Kids Dentistry
- Wisdom Tooth Surgery
- Invisalign (Invisible Braces)
- Digital X-Rays System
- Teeth Cleaning & Whitening
- Cosmetic Dental Treatment

INVISALIGN & BRACES INCLUDING CLEAR BRACES
Invisible Braces ਜਿਹੀਆਂ ਕਿ ਫੁਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ

Show Your Smile More With Invisible Braces!

FIRST LOCATION
DENTISTRY @ BONNIE BRAES
50 CHESTERWOOD CRES, UNIT 2
BRAMPTON, ON L6Y 0Z4
(OPP. CHURCHVILLE PUBLIC SCHOOL,
JAMES POTTER / BONNIE BRAES INTERSECTION)
Tel : 905-230-9044

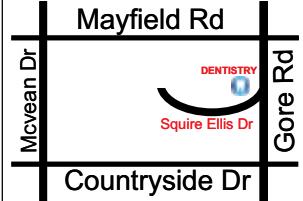
**Dr. Samreet Kaur
Randhawa**
General Family Dentist

New Patients welcome
Deal Directly with all Insurance Companies

NEW LOCATION

10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6
BRAMPTON, ON L6P 4K6
(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)

Tel : 905-794-5111

APEX
CONCRETE & LANDSCAPE
RESIDENTIAL & COMMERCIAL

- STAMP CONCRETE
- INTERLOCK
- DRIVEWAY
- PLAIN CONCRETE
- LAND SCAPE
- SIDEWALK
- STEPS/SIDE ENTRANCE
- SODING
- PATIO

647-575-6102

Email: apexconstruc16@gmail.com

FREE ESTIMATE
Limited Life Time Warranty

TOTAL HOME
Windows & Doors

ਮੰਨ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ
ਲਗਵਾਉ ਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰੀ ਬਚਤ ਪਾਓ!

SPECIAL SUMMER SALE

- WINDOWS
- FIBERGLASS DOORS
- STEEL DOORS
- SLIDING PATIO DOORS

- ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਾਡਿਬ ਕੀਮਤ
- ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੰਮ
- ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਟੀ
- ਨੰਬਰ 1 ਸਰਵਿਸ

ਵਧੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਾਡੀ ਵੇਬਸਾਈਟ ਦੇਖੋ
<https://thwindowsdoors.com>

Guaranteed
lowest Price
up to **50% OFF**

Phone: 416-661-6666 | Toll Free: 1-855-550-0610

7250 Keele street, Unit 167, Vaughan, ON. L4K 1Z8
Email: info@thwindowsdoors.com | Web: thwindowsdoors.com

SASH FLEET HOLDING LTD Established since 2007

NOW HIRING!!!
AZ DRIVERS FOR US

HIRING!!! Operations Manager

- 3 or more years' experience
- Good pay 6,000 to 7,000/month.
- Pay Bi-weekly.
- No waiting for freight.
- Direct customers
- Good new Equipment

Send all resume to recuit@sashts.com

TCMPLUS

10 YEARS' FAMOUS TRADITIONAL CHINESE MEDICINE CLINIC

Herbal and Acupuncture.

Treat your roots, Real Result "NO FAKE".

WE TREAT:

✓ Diabetes	✓ High Blood Pressure
✓ Low Energy	✓ Cron's Disease
✓ Depression	✓ Colitis
✓ Anxiety	✓ Stress
✓ Gout	✓ Acid Reflux
✓ Disc Pain	✓ Digestive
✓ Prostatitis	✓ Sleep Disorder

✓ Diabetes

✓ Low Energy

✓ Depression

✓ Anxiety

✓ Gout

✓ Disc Pain

✓ Prostatitis

✓ High Blood Pressure

✓ Cron's Disease

✓ Colitis

✓ Stress

✓ Acid Reflux

✓ Digestive

✓ Sleep Disorder

1st Month Discount

905-415-6999

FREE CONSULTATION:

30 Wertheim court, Unit 11, Richmond Hill

Data everywhere.
No surprise charges
anywhere.

NEW

**NATION-WIDE. NO ZONES.
TALK, TEXT & DATA PLANS**

\$35/MO.

chatr
AUTHORIZED DEALER

379 Main St. North, Brampton, ON

905-451-0379

2456 Lake shore Blvd W., Etobicoke, ON

Taxes extra. Offer subject to change without notice. Get up to 1GB of data on the Talk, Text and Data Plan. Once you reach your 3G speed data allotment, your data speed will be reduced until your next anniversary date. TM Trademarks used under license ©2019

ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋ ਆਏ ਬੇਲੀ,
ਵਜੀਰ ਆਉਂਦੇ ਉਹ ਗਏ ਬਣਾਏ ਬੇਲੀ।

ਸਿਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮਦਦ ਪਹਿਲਾਂ,
ਕੈਬਨਿੰਟ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਗਏ ਹਟਾਏ ਬੇਲੀ।
ਨਵੇਂ ਜੇ ਚਾਂਭਲ ਕੇ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਚਣ,
ਫਿਰਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੇ ਨੀਵੀਆਂ ਪਾਏ ਬੇਲੀ।

ਪਿਛਲੇ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਵਣੀ ਹੋਈ ਢਾਢੀ,
ਕੁਰਸੀ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜਾ ਬਚਾਏ ਬੇਲੀ।
ਚੋਗ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਜੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ,
ਪੈ ਜਾਏ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਛੁਡਾਵਣੀ ਜੀ।
ਮਿਲੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦੀ ਅੱਜ ਕੁਰਸੀ,
ਖੋਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰਸੋਂ ਇਹ ਜਾਵਣੀ ਜੀ।

ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ

ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ:
ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਜੰਗ ਹੋਤੀ ਤਾਂ ਇਸਰਾਈਲ
ਉੱਤੇ ਈਰਾਨ ਬੰਬ ਵਰੂਆ ਦੇਵੇਗਾ

ਬੈਰੂਤ, 14 ਜੁਲਾਈ (ਪੇਸਟ ਕਿਊਰ) - ਲਿਖਨਾਨ ਸਥਿਤ
ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਰਿਸ਼ਭਾਨ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਲਿਖਨਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਵਿਸਰਾਈਲ
ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਰੋਗੇ। ਸੰਗ ਨੇ ਸਰਗਨ ਹਸਤੀਨ
ਨਸਰੂਲੀਨ ਨੇ ਇੱਕ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਦੀ ਸਥਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਕਤ ਨਾਲ ਇਸਰਾਈਲ ਤੇ
ਬੰਬਾਈ ਕਰਗਾ। ਨਸਰੂਲੀਨ ਦਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ
ਈਰਾਨ ਵਿਖਾਵ ਵਿਖਾਵ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਿਛੇ
ਜਿਹੇ ਖਲਾਜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਂਟੀ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਟੈਂਕ ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ ਅਗੇ ਵਧ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਾਰਜ਼ੀ ਜਤਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਈਰਾਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਡਰੋਨ ਡੇਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇੰਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਾਰਮੋਨੀ ਫੋਰਮ ਨੇ ਪ੍ਰਭੀਤ ਸਰਕਾਰੀਆ ਤੋਂ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ

ਬਰੈਪਟਨ ਪੋਸਟ ਕਿਊਰ: ਬਰੈਪਟਨ
ਸਾਉਥ ਤੋਂ ਐਮ ਪੀ ਪੀ ਪ੍ਰਭੀਤ
ਸਰਕਾਰੀਆ ਤੋਂ ਇੰਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਹਾਰਮੋਨੀ ਫੋਰਮ ਨੇ ਆਪਣੇ 12 ਜੁਲਾਈ
ਸੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗਲਾ
ਡਿੱਨਰ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ
ਸੀ। ਸੱਸਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਇਸ ਫੋਰਮ
ਦੇ ਲੈਟਰਹੈਡ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਇੰਕ ਪੱਤਰ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸਾ
ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ
ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਭੀਤ ਸਰਕਾਰੀਆ ਤੋਂ
ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲਿਆ
ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਡੀਆਈ ਆਖ ਚੁਕਿਆ
ਦੇ 1984 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਵਿਹੋਧੀ ਹਿੱਸਾ
ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਫੋਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਨ ਤੋਂ
ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਬਰੈਪਟਨ ਦੇ ਮੋਹਰ ਪੈਟਰਿਕ ਬਰਾਉਂਡ
ਨੇ ਇਸ ਗਲਾ ਡਿੱਨਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਕਤ
ਕੀਤੀ ਸੀ ਗਲਾਕ ਉਹ ਵੀ 1984
ਦੇਗਿਆਂ ਨੂੰ ਜੈਨੋਸਾਈਡ ਆਖ ਚੁਕਿਆ
ਦੇ 1984 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਵਿਹੋਧੀ ਹਿੱਸਾ
ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਫੋਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਨ ਤੋਂ
ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਲਲਤੋਂ, ਭਾਂਡੇ, ਬਰੀਕੇ ਅਤੇ ਠੱਕਰਵਾਲ
ਦੇ ਨਗਰਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਖਡ
ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ 19 ਤੋਂ
ਲਲਤੋਂ, ਭਾਂਡੇ, ਬਰੀਕੇ ਅਤੇ
ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
ਬੇਠਨੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਰਕ ਫਿਰ ਆਪਣੇ
ਆ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਲਾਭ
ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀ ਰਲ ਮਿਲੇ 19, 20
ਵਿਚੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਸਵੰਡ ਸਿੰਘ
Gurduara Sikh Sangat 32
Perry Rd, Brampton, ON
L7A 1A7 ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਖਡ ਪਠ
ਹੈ। ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਸੁਧਾਰ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ 647 400 0060

ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਐਲਗੋਂਕਿਇਨ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਲਾਪਤਾ

ਉਨਟਾਰੀਓ, 14 ਜੁਲਾਈ
(ਪੇਸਟ ਕਿਊਰ) :

ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਐਲਗੋਂਕਿਇਨ ਪਾਰਕ
ਵਿੱਚ ਕੈਪਿੰਗ ਕਰਨ ਗਈਆਂ ਦੋ 16
ਸਾਲਾ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ
ਪਹਿਲਾਂ ਚੈਕਪ੍ਯਾਕਟ ਉੱਤੇ
ਰਿਪੋਰਟ ਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ
ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਨ੍ਹਾਂ, ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੀਆਂ
ਮਾਰਟ ਮਾਲੋਕ ਤੇ ਮਾਇਆ
ਮਿਰੋਟਾ ਨੂੰ ਐਲਗੋਂਕਿਇਨ
ਪ੍ਰੈਵਿਸ਼ੀਅਲ ਪਾਰਕ ਤੋਂ ਲੱਭਣ
ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹੈਲਿਕਪਟਰ,
ਸੁਹੀਆ ਕੰਡਿਆਂ ਤੇ ਨੈਚੁਰਲ
ਮੰਤਰਾਂ ਦੇ ਜਹਾਜ ਦੀ ਮਦਦ
ਲਈ ਵਾਹਿਗੁਰ ਨੇ ਇੱਕ ਟੀ ਵੀ
ਵਿਸਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਦੀ ਸਥਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਕਤ ਨਾਲ ਇਸਰਾਈਲ ਤੇ
ਬੰਬਾਈ ਕਰਗਾ। ਨਸਰੂਲੀਨ ਦਾ ਇਹ
ਜਿਹੇ ਖਲਾਜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਂਟੀ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਟੈਂਕ ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ
ਅਗੇ ਵਧ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਾਰਜ਼ੀ ਜਤਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਈਰਾਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਡਰੋਨ ਡੇਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

AMAN TRAVEL ਅਮਨ ਟਰੈਵਲ

SPECIAL FARES TO DELHI & AMRITSAR

TICO # 50022741

LAST
MINUTE
DEALS
AVAILABLE

GAURAV GUPTA
905.796.3535

ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਸਸਤੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ
ਸਰਵਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

218 KINGKNOLL DR., BRAMPTON, ON L6Y 4X4

UK TRUCK
TRAINING CENTRE
PCC #179958

Registered as a Private Careers College

Forklift
\$79
Recertification

Automatic &
Manual Trucks

○1:1 Training

Air Brake Classes
Sat-Sun 8am to 4pm

Kuldip Singh Grewal

647.894.8590

17 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ | 7 ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ | ਗੋਅਂ ਵਾਲੇ ਟਰਕਾ ਦੀ ਸਪੈਸਲ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ

Gurjot Singh Grewal: 437-224-8500

Off: 905.673.7979

7542 Bath Rd, Mississauga, ON L4T 1L2

ਕਰੋਨਿਕ ਲਿਵਰ ਪਰੋਬਲਮ ਦਾ ਸੁਰਤੀਆਂ ਇਲਾਜ

ਲਿਵਰ ਸਰੋਇਸਿਸ, ਫੈਟੀ ਲਿਵਰ, ਹੈਪਾਟਾਇਟਸ A, B & C ਪੀਲੀਆ

100% Natural Cure & No Side Effect

- ਹਾਈ ਬੀ-ਪੀ, ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ, ਹਾਰਟ ਪਰੋਬਲਮ, ਆਰਟਰੀ ਦੀ ਬਲੋਕੇਜ, ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉ
- ਬੈਂਚਿਆਂ ਦਾ ਬਿਸਤਰੇ ਤੋਂ ਪਿਸਾਬ ਕਰਣਾ, ਬੈਂਚਿਆਂ ਦਾ ਪੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੂਰੇ ਹੋਣਾ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਪਿਸਾਬ ਬਾਨ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਿਹਤ ਇਹ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾ, ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਦੀ ਅਧਿਕ ਹੋਣਾ, ਬੈਂਚਿਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕ ਹੋਣਾ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿਰੋਟਾ ਨੂੰ ਕੈਪਿੰਗ ਦੀ ਵਿਕਾਸਕ ਵਿਧੀ ਹੈ।
- ਸਿੱਦੀ ਛਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਸ਼ ਨਾਲ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾ, ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਦੀ ਅਧਿਕ ਹੋਣਾ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿਰੋਟਾ ਨੂੰ ਕੈਪਿੰਗ ਦੀ ਵਿਕਾਸਕ ਵਿਧੀ ਹੈ।
- Uric Acid ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ
- ਲੇਡੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਵਾਰੀ ਅਤੇ uterus ਤੋਂ breast ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ
- ਕਵਜ ਅਤੇ ਬਲਾਸੀਰੀ

ਗੱਠੀਆ ਜਿਵੇਂ ਹੱਦਾਂ, ਹੈਰਾਂ
ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਜ

ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸੁਰਤੀਆਂ ਇਲਾਜ:
ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣਾ,

ਅਬਰਾਹਟ ਹੋਣੀ, Anxiety

ਕਾਲ ਕਰੋ: 647-643-7593

SherGill Law Firm

Barrister, Solicitor & Notary Public

Services:

- Real Estate
- Residential, Commercial, Franchise
- Criminal Law
- Family Law
- Affidavit, Power Of Attorney & Notarization
- Immigration Matters

Paramjit Singh Gill (MBA,LL.B.)</

Monday, July 15, 2019

ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸੇਚ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਏ ਆਹ ਦਿਨ

ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਧੱਕਤਸ਼ਾਹੀ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਝਲਕਾਂ ਵੇਖੇ ਜਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਕੋਈ ਭਗਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਅੱਲੁੜਪੁਣੇ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਫਿਰਕੁ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਬੱਸ ਜਾਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਦਾ ਭਗਤਾ ਵੀ ਇਹੋ ਰੰਗ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲਫੰਡਰ ਕਿਸਮ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਬਦੇ-ਬਦੀ ਵਾਲੇ ਘੜਮ ਚੌਧਰੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵੇਖ ਚੁਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਜ ਕੱਲ੍ਹੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਏਦਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲਹਿਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਆਪੇ ਬਣੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਘੜਮ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਰੋਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤਲੇ ਮੋੜ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਖਤਰਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹੋ ਲਹਿਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਓਦੋਂ ਵੀ ਝਟਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀਆਂ। ਜਿਹੜਾ ਗੁੰਡਾ ਅਨਸਰ ਆਜਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ

ਕ੍ਰਾਂਗਰਸ ਵਿਚੋਂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਰਾ
ਵਾਲੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ
ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਵੇਲੇ
ਇਸ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ
ਕਰੇ ਨੇਜ਼ੇ ਦੀ ਨੇਕ ਬਣਿਆ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ
ਕ੍ਰਾਂਗਰਸ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦਾ
ਹੋਇਆ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਪੂਜਾ ਇਹ ਅਨਸਰਤ
ਅੱਜ ਚੰਗ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਆਗੂ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਠ
ਕ੍ਰਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਛੱਡ ਚੁੱਕ
ਚਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਤੀਸਰੇ
ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ
ਜਾ ਖੜੋਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਮਾਹੌਲ
ਵਿੱਚ ਉਹ ਫਸਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ
ਸੁਰੂਆਤ ਉਸ ਦੇ ਅਪਣੇ ਬਾਪ ਨੇ
ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਧੁਨਿਆ ਵਾਲੀ ਬਾਬਰਿਜ਼
ਮਸਨਿਦ ਨੂੰ ਬੜੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ
ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਤਾਲਾ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਹਿਮ ਲਈ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਉਹ
ਤਾਲਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ
ਸਦੋਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਓਥੇ ਉਚੇਚਾ
ਗਿਆ, ਸੈਕੁਲਰ ਸੋਚ ਵਾਲੇ
ਕ੍ਰਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬੇਸ਼ੱਟ
ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ
ਸੀ ਕੀਤਾ। ਤਾਲਾ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ
ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਗਿਆ, ਅਗਲੀ ਮੁਹਿਮ
ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਆ
ਗਏ, ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਢ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਾਂਗਰਸ ਅਤੇ

ਨਹਿੁ—ਗਾਂਧੀ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ
ਸਨਾ ਫਿਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਅਚਾਨਕ
ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ
ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਹੱਥ ਕਮਾਨ
ਆਈ, ਉਸ ਨੇ ਨਵਾਂ ਪੁੱਠਾ ਕੰਮ ਇਹ
ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ
ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਅੰਦਰ-ਖਾਤੇ
ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ
ਨਾਲ ਸੈਨਤ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ।
ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇੱਕ
ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਓ ਨੇ ਖੱਬੇ ਪੱਧੀ
ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਿਆ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ
ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ
ਵੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਗਏ
ਤਾਂ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਅਗੇਤੇ ਆ ਚੁੱਕੇ
ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ
ਵਾਜਪਾਈ ਤੇ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ
ਨਾਲ ਅੰਦਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ
ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਮੰਨੇ
ਜਾਂਦੇ ਆਗੂ ਇਥੇ ਕਈ ਘੰਟੇ ਬਾਹਰਲੇ
ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਤੇ
ਉਬਾਸੀਆਂ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਅੰਦਰਲੀ
ਮੀਟਿੰਗ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ
ਅੱਕ ਕੇ ਕਾਮਰੇਡ ਇੰਦਰਜੀਤ ਗੁਪਤਾ
ਨੇ ਕਹਿ ਇੱਤਾ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ
ਜੀ, ਆਉ ਚੱਲੀਏ, ਏਦਾਂ ਦੀ ਚਾਹ
ਅਤੇ ਬਿਸਕੁਟ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵੀ
ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ
ਆਏ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੇ ਚਿੱਤਾ ਦਾ

ਗਲਿੰਡਰ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ
ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜਦੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ,
ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਲੀਡਰ ਰੋਕਣ ਨੂੰ
ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਵਿੱਖ
ਵੱਚ ਉੱਭਰ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਜਾਪਦੀ
ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ
ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ
ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੋ ਦੀ ਨਾਲਿਦਰ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ
ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਰਾਓ ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਿਆਣੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ
ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
ਜੁਲਿਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੁਵਾਲੀਆ ਵੀ
ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸੀ
ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
ਫੇਲਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਏਦਾਂ ਦੇ ਕਈ ਮਿਲ
ਸਾਣਗੇ। ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਰੇ ਜਾਣ
ਗਾਰੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ
ਤੌਂਥਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ
ਵੱਚ ਆਹਲੁਵਾਲੀਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।
ਆਜਾਦੀ ਲਹਿਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ
ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ
ਵਣਾ ਕੇ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਪੰਡਿਤ
ਨਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ
ਪੰਡਿਤ' ਭਾਵੇਂ ਪੱਕਾ ਲੱਗ ਪਿਆ
ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਗੂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ
ਪ੍ਰੰਥ ਤੋਂ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਨਿਰਲੇਪ

ਰਿਹਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਨੇ ਬਿਤਕਣ ਵਿਖਾਈ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣ, ਜਿਹੜੀ ਬਿਤਕਣ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਦੇ ਵਕਤ ਸੁਰੂ ਹੋਈ, ਉਹ ਅੱਜ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਦੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰਾ ਜਿੱਨਾ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੋਣਾ। ਬਾਹਰੀ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰਿਓ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਘੋਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦਿਨ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਨੇੜਲੇ ਵੀ ਸਾਬਥ ਛੱਡ ਖੜੋਂਦੇ ਅਤੇ ‘ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ, ਲੰਕਾ ਢਾਰੇ’ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਦੇ ਮਾਤ੍ਰੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭੂਆ ਵਿਸੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਖੜੋਤੀ ਸੀ। ਨਹਿਰੂ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ, ਜਿਹਡਾ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਦੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਮਾਣਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕਤਲੋਆਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ

ਭੁਮਿਕਾ ਲਈ ਚਰਚਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਰਸ਼ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮਜ਼ੋ ਮਾਣਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਾਡੇ ਦਿਨ ਆਏ ਤਾਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜਾ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁਡਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ ਉੱਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੱਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਖਾਨਦਾਨ ਨਾਲ ਅਹੁਣ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬੜਾ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਬਾਪ ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸੀ ਤੇ ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਬਾਪ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅੱਗੋਂ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਇਹ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕੋਈ ਓਪਰਾ ਨਹੀਂ, ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਸਕਾ ਤਾਇਆ ਤੇ ਮੌਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਰਵਾਰ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਰਸ਼ ਤੱਕ ਮੌਜ ਮਾਣੀ, ਮਾਲ ਵੀ ਕਮਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜਾ ਚੈਕੋਸਲੋਵਾਕੀਆ ਤੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਘਪਲਾ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਥੇਡ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖਿਡਕੀ ਵੀ ਇਹੋ ਅਹੁਣ ਨਹਿਰੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੁਤ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ

ਮੈਦੀ ਜੀ ਦਾ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ

A close-up photograph of a woman with short brown hair, smiling warmly at the camera. She is wearing a red and white horizontally striped top. The background is slightly blurred, showing what appears to be a garden or outdoor setting with greenery.

ਬੇਅੰਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਮੋਗਾ
ਸੁਬਾ-ਸੁਬਾ ਫੋਨ ਖੜਕ ਰਿਹਾ ਹੈ
“ਸੁਖ ਹੋਵੇ! ਇੰਨਾ ਸੁਵਾਵਾ
ਦੋਣ!” ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਬਰਾ ਲੜਾ ਤਿ

ਹੈ, ਸੁਖਾ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਦਾ
ਇਹ ਛੋਨ। ਸੁਨੋਹਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਅੱਜ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਸਹੁੰ
ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ,
ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਬਦੀਅਤਾਂ
ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ
ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਈ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਿਹੜਾ
ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਹੈ। ਵੇਣਾਂ ਪੈ
ਗਈਆਂ ਹਨ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ
ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਹਨ। ...

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਇਸ
ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ
ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ
ਮੰਨੀਆਂ ਪ੍ਰਮੰਨੀਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ
ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।
ਐਮ.ਪੀ., ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਡੀ.ਸੀ.,
ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ., ਐਮ ਸੀਜ਼, ਸਰਪੰਚ
ਸਭ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੇ
ਸਿਰ ਤੇ ਸਜ਼ਿਆਂ ਟੈਂਟ ਆਪਣੀ
ਮਗਰੂਰੀ ਵਿੱਚ ਝੂਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ
ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਰਸਮ
ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ.ਸੀ ਸਾਹਿਬ
ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਫੜਕੇ।
ਸਭ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ
ਪਿੱਛੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ... ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਾਂ
ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਕਮ ਹੈ। “ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੋਂ
ਇਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ
ਆਪਣੇ ਆਲੋ-ਦਾਅਲੇ, ਸਹਿਰ ਨੂੰ,
ਰਾਜ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਸਾਫ਼
ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕਾਗਜ਼
ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੂੰਡਾ ਕਰਕਟ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ
ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੂੰਡੇ ਦਾਨ ਵਿੱਚ
ਪਾਵਾਂਗੇ।”

ਹਣ ਇੱਕ ਐਮਐਲੇਂਡੇ ਤੇ ਫੇਰ ਦਸਰੇ
ਸਭ ਮਹਿਮਾਨ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਬੋਲ ਰਹੇ
ਹਨ। ਭਾਸ਼ਨ ਬੜਾ ਲੰਬਾ ਚੌੜਾ ਹੈ।
ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਸਮੇਂ, ਲੱਡੂ
ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਥ ਸਾਫ਼
ਕਰਨ ਲਈ ਨੈਪਕਿਨ ਪੇਪਰ ਵੀ। ਸਭ
ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਨਾਂ ਕੁਝ
ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨੈਪਕਿਨ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਾਫ਼
ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਠੀਕ ਆਪਣੀ ਆਦਤ
ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ
ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ
ਕੋਲ ਕਾਗਜ਼ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੋਤੀ-
ਬੋਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਾਗ

ਪਾਹਲਾ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ
ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਦੇਖੋ ਪਿਆਰੇ ਮੌਦੀ ਜੀ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ
ਡਿਜੀਟਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ
ਸਕੀਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ
ਬੇਸਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਬਚੇ
ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਤਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਨਹੀਂ ਬਣ
ਸਕੇ ਭਾਵ ਬੇਸਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈ
ਸਕੇ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ
ਨਾਮ ਬਣ ਗਿਆ। ਵਗਦੀ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ
ਸਭ ਨਹਾਏ (ਨਾਤੇ)। ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਹਜ਼ਰੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਲੋਕ ਘਰੋਂ ਘਰ।
ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਉਹ ਘਰ
ਆ ਜਾਣਗੇ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਆਪਾਂ ਕਿਹੜਾ
ਧੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਕੰਪਿਊਟਰ
ਸੈਂਟਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਂਟਰ
ਜਾਈਏ। ਪਰ ਭੋਲਿ ਲੋਕੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਤੁਸੀਂ
ਧੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮੌਦੀ ਜੀ
ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੇ
ਲਈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਦਾ
ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

ਨਕਰਾ ਬਚਾ ਦਿਤਾ ਪਰ ਬਚ ਦਾ
ਭਵਿੱਖ ਖਤਮ। ਮਨ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ
ਹੋਇਆ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ
ਦਾ। ...
ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੋ
ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇੱਕ ਹੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ
ਰਹੇ ਸਨ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਐਕਸੀਡੈਂਟ
ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕਾਰ ਰੋਕ ਲਈ।
ਸਹਿਕਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿਚ
ਪਾਇਆ, ਗੱਡੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਮੌੜ
ਲਈ। ਦੂਸਰਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ 'ਮੈਂ ਚੱਲਦਾ
ਹਾਂ' ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਜਾ
ਅਨਲਾਈਨ ਹਜ਼ਰੀ ਲਗਾਈ ਪਰ
ਇਸ ਸਹਿਕਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ
ਜ਼ਿਆਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਨੌਕਰੀ
ਗੁਆਚ ਗਈ। ...
ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ
ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋ ਗਈ।
ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਦਿਆਂ ਪੁੱਛ ਬੈਠੀ,
“ਮੈਡਮ ਤੁਹਾਡੇ ਆਸਟਰੋਲੀਆਂ ਗਏ
ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਪੀ.ਆਰ. ਮਿਲ ਗਈ?”
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਥੂ (ਹੱਥੂ) ਆਉਦਿਆਂ-
ਆਉਦਿਆਂ ਮਸਾਂ ਬਚਿਆ, “ਨਹੀਂ,

ਵਹੁਤ ਸਾਰ ਰਾਣੀਆ ਦਾ ਮਮਿਤਾਰ ਰਾਣੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਰ ਲੈ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਜਾਜੇ ਦੀ ਰਾਣੀ ਦੀ ਚਲਦੀ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋਏ ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਲਾਦ ਸਮਝੋ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਨਾ ਦਿਓ।...
ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਡਿਜੀਟਲ ਦੇ ਲੋਕ ਲੱਖਾਂ ਨੁਹਾਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ ਨੰਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਬਾਹਰ ਤੇਜਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੁਰਸਤੇ (ਚੁਰਾਹੇ) ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪੇਟ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਸੌ-ਸੌ, ਹੋ-ਹੋ ਸੌ 'ਤੇ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।...
ਇੱਕ ਪਾਸੇ 'ਪੌਦੇ ਲਗਾਓ ਜੀਵਨ ਚਰਚਿ' ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੇਚਾਰੇ ਮਾਸਟਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਵੱਚੋਂ ਜਵਾਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੌਦੇ ਵੀ ਨਹਾਨ। ਪਰ ਦੁਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਤਕਾਂ ਦਾ

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧੀਰੋਂਦਰ
ਸਿੰਘ ਵੈਸ਼ਯ ਦੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੈਟ ਨਾਲ
ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ
ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ।
ਵਿਧਾਇਕ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ
ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੇ
ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੈਲਾਸ
ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਨੂੰ
ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੌਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ
ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ
ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ,
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ
ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਚ
ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸਮਾਲ ਹੈ।
ਇਹ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਸਵੀਕਾਰ
ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਮੌਦੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ
ਨੂੰ ਵੀ ਲੰਮੇ ਟਾਸੀਂ ਲਿਆ ਜੋ ਆਕਾਸ਼

ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀ ਭੀਤ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਅਤੇ ਕੱਟਮਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੁੱਗਿਆ ਸਿੰਘ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਤੇ ਮੌਦੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਓਥੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਦੀ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁੱਗਿਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੇਮਿੰਡ ਕਰਕੇ ਦੀ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗਊ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਆਏ ਦਿਨ ਭਾਜਪਾ ਸਮਰਥਕ ਭੀਤ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦੇ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੜੇ ਸਕਨ

ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ 'ਚ ਫਰਕ -ਕੇ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪਿਛਲੀ 26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇਦਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ ਨੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧੀਰੋਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵੈਸ਼ਯ ਦੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੈਟ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੈਲਾਸ ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੌਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਚ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਮੌਦੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਜੋ ਆਕਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਆਜਿਹੇ ਅਨੇਕ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਗਲੋਚ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜ ਪ੍ਰੁਗਿਆ ਸਿੰਘ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਤੇ ਮੌਦੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਓਥੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਦੀ ਜੀ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪ੍ਰੁਗਿਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੇਮਿੰਡ ਕਰਕੇ ਦੀ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸ਼ਰੀਦ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗਉਂ ਰੱਖਿਆਕਾਂ ਦੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਅਜ ਵੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਆਏ ਦਿਨ ਭਾਜਪਾ ਸਮਰਥਕ ਭੀੜ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦੇ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਬਤੀ ਮੁਸਕਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੱਦੇ ਸਕਨ

ਦੇ ਜੇਲ ਤੋਂ ਛੁਟਣ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਗਏ ਅਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੌਦੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਪਰਲੇ ਤੱਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕੋਈ ਖੋਟ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ, ਤਦ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਜੋ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚਿਤ ਜਾਇਜ਼ਾ ਉਸ ਦੀ ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਥਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ 'ਚ ਇਕਰੂਪਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਜ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਲਾਈਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਝ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਰੁਖ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਨੇਕ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ। ਯਾਦ ਕਰੋ, ਚੋਣਾਂ ਦੰਗਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਧਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਠਾਕੁਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਏਦਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਗਊ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਜਾਂ ਨੇਤਾ ਉਤੇ ਅਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਥਿਤ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਕਾਸ਼ ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ ਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਮੌਦੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਣਦਾ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕੈਲਾਸ਼ ਵਿਜੇਵਰਗੀਯ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਡਕਾਉ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਬੇਕਾਸ਼ ਵਤੀਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੇਸਰਮੀ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਢੀਠਪੁਣਾ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ 'ਚ ਜ਼ਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕ ਸਾਫ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਜੇਲ 'ਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਸੰਘ ਪਰਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹਿਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵੀ ਇਕ ਜੁਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਣਡਿੰਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਮੌਦੀ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਸੀਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੌਦੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਧ ਵੀ ਮਰ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਵੀ ਨਾ ਟੁੱਟੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਉੰਗਲੀ ਨਾ ਉਠੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਕੇਡਰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ 'ਚ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਨੀ-ਕਰਨੀ ਦਾ ਭੇਦ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨ੍ਹੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਕ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮੌਦੀ ਅਸਲ 'ਚ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੁਬੈਲ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹਿਣੀ-ਕਰਨੀ ਦਾ ਦਾ ਫਰਜ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਦਲਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਗੇਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਥੇ ਬੋਲਬਾਲਾ ਉਸ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨਿੱਤ-
ਨਿੱਤ ਨਹੀਂ ਜੰਮਦੇ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਦਾ
ਮੰਨਿਆ ਦੰਨਿਆ ਕ੍ਰਮੈਟੇਰ ਸੀ।
ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਉਲੰਪਿਕ
ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਲੰਪਿਕ ਆਰਡਰ
ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇ
ਪਸਮ ਭੂਸ਼ਣ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਉਡਣਾ, ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਝੂੰਮਣਾ, ਬੱਦਲਾਂ
ਦਾ ਤੈਰਨਾ ਤੇ ਤਿਰੰਗੇ ਦਾ
ਲਹਿਰਾਉਣਾ ਸਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕ੍ਰਮੈਟਰੀ
ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਖਾਏ ਸਨ। ਉਹਦੀ
ਜ਼ਬਾਨ ਉਤੇ ਹਿੰਦੀਆਪਣੀ ਮਾਤਾ
ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ
ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਆਮੁਹਾਰੇ ਛੁੱਟ-ਛੁੱਟ
ਨਿਕਲਦੇ ਸਨ।

ਕਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ
ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡ
ਉਤੇ ਸੌਕੀਆ ਕੁਮੈਂਟਰੀ
ਾ ਸੋਂਕ ਪਾਲਦਾ ਰਿਹਾ।
ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜੈਪੁਰ ਦੇ
ਬਾਬਾਲ ਮੈਚ ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ
ਈ ਉਚੇਚਾ ਬੁਲਾਇਆ
ਸ ਪਿੱਛੋਂ ਚੱਲ ਸੋ ਚੱਲ ਹੋ
ਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੱਤਕਾਲੀ
ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ

ਮੈਨੂੰ ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ
ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ
ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰਾਵਾਂ
ਸਾਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕਵੀ ਹਰਿਭਜਨ
ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖ੍ਯ
ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ‘ਜੱਟਾ’ ਕਹਿ ਕੇ
ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ‘ਆਰਸੀ’ ਵਿਚ
ਮੇਰੇ ਖਿਡਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਛੱਪਦੇ ਲੇਖ
ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਅਥਲੈਟਿਕ
ਮੀਟ ਉਤੇ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ

ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਦਾ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਸੀ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ

-ਪ੍ਰਿ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ-

ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਭਗਵਂਤ ਸਿੰਘ ਤੇ
ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਜਵੰਤ ਕੌਰ ਸਨ।
ਉਦੋਂ ਉਹ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜੈਪੁਰ
ਨੇਤੇ ਪਿੰਡ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
18 ਮਈ 1931 ਨੂੰ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ
ਸਿੱਖਿਆ ਉਸ ਨੇ ਚਾਕਸੂ ਦੇ ਸਕੂਲ
ਵਿਚੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਚੇਰੀ
ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਾਲਜ
ਜੈਪੁਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਉਹਦੀ
ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬੇਸ਼ਕ ਉਰਦੂ ਸੀ
ਪਰ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਜੈਪੁਰੀ ਹਿੰਦੀ
ਨਾਲ ਲਭਰੇਜ਼ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 1948
ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅੰਤਮ
ਸਸਕਾਰ ਵੇਲੇ ਮੈਲਵਿਲ ਡੀਮੈਲੇ ਦੀ
ਰੇਡੀਓ ਕੁਮੈਂਟਰੀਸ਼ਣੀ ਜਿਸ ਤੋਂ
ਉਹ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ।
ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ
ਰੇਡੀਓ ਕੁਮੈਂਟਰ ਬਣਨ ਦੀ ਤਮੰਨਾ

ਜਾਗ ਪਈ। ਜਦ ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ
ਤਾਂ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਾਪ ਹੈਰਾਨ
ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮਾਂ
'ਚੋਂ ਕੰਮ ਹੋਇਆ! ਉਹਦੀ ਮਾਂ
ਬੇਸ਼ਕ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਪਰ
ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਚੰਗੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣੀ ਆਉਣੀ।
ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਕੇ ਜਸਦੇਵ
ਸਿੰਘ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਜੈਪੁਰ
ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ
ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੁਆਬ
ਮਿਲ ਗਿਆ। 1955 ਵਿਚ ਦੂਜੀ
ਵਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ
ਪਰ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨ ਦਾ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਸਮੇਂ
ਮੈਲਵਿਲ ਡੀਮੈਲੋ ਨੇ ਕੁਮੈਂਟਰੀ
ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਵੇਂ 1964 ਵਿਚ ਪੰਡਤ
ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਸਮੇਂ ਜਸਦੇਵ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ
ਦਰਦ ਭਰੀ ਜਨਬਾਤੀ ਆਵਾਜ਼ ਟੋਂ
ਲੱਖਾਂ ਕਰੋਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ
ਹੰਝੂ ਲਿਆ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਟੂੰਕੀ
1964 ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ
1966 ਦੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ
1971 ਦੇ ਹਾਕੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਤੋਂ ਲੈਂਦੀ
ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਥੇਡ ਈਵੈਂਟ
ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣ ਲੱਗੇ
ਪਏ। ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਜਸਦੇਵ-ਜਸਦੇਵ
ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

ਦਿਨ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਜੱਟਾ, ਤੈਨੂੰ
ਖੇਡਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੇ
ਆਉਂਦੀ ਆ। ਜੇ ਤੁੰ ਇਹੋ ਕਥ
ਹਿੰਦੀ ’ਚ ਲਿਖੇ/ਬੋਲੇਂ ਤਾਂ ਜਸਦੇਵ
ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ‘ਤੇ
ਚੜ੍ਹ ਸਕਦੇਂ। ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ ਕਰਵਾ
ਸਕਦੇਂ। ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਸਾਈਕਲ
ਐ, ਫਿਰ ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਬਣ
ਸਕਦੇਂ।”

ਸਲਾਹ ਸਿਆਣੀ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਮੰਨੇ
ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਹੀ ਦਬੱਲੀ ਰੱਖਿਆ। ਤਿੰਨ
ਦਰਜਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ
ਤੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਮੇਲਿਆਂ
ਤੇ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੌਕੇ ਮਿਲਦੇ
ਗਏ। ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ
ਹੀ ਲਿਖਦਿਆਂ/ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ
ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਕਾਰਾਂ ਤੇ
ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ
ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਿਸ
ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੂਕਰਗੁਜ਼ਾਰ
ਹਾਂ। ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਦਾ
ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ
ਪ੍ਰੇ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਖੁਦ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ
ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ
ਰੀਸ ਫਿਰ ਦਰਜਨਾਂ ਕਬੱਡੀ
ਕੁਮੈਂਟਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਜਸਦੇਵ
ਸਿੰਘ ਕੇਵਲ ਸੈਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੰ
ਵਿਖਾਉਂਦਾ, ਉਹ ਖੇਡ ਸੈਦਾਨ ਦਾ
ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ, ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮ
ਸਠੋਡੀਆਮ ਦੀਆਂ ਬਾਹੀਆਂ 'ਤੇ
ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਪਰਚਮ, ਖਿੜੀ ਹੋਈ
ਧੁੱਪ, ਨੀਲਾ ਅੰਬਰ, ਖੇਡ ਸੈਦਾਨ ਦਾ

ਹਰਾ ਭਰਾ ਘਾਹ, ਸਭ ਕੁਝ
ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ
ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰੋਣਕ
ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿਰਗਾਟ, ਤਾਤੀਆਂ
ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਤੇ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਡੀਆਂ
ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਵੀ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।
ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਉਤਰਾਅ, ਚੜ੍ਹਾਅ ਵੇਂਦੀ
ਠਹਿਰਾਅ, ਗੋਲ ਹੋਣ ਉਤੇ ਆਵਾਜ਼

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵੀ ਉਡਣੇ ਬਾਜ਼ ਸਨ
ਮੈਰ ਸੂਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਰ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਕੰਵਿਆਂ ਤ
ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਲਮੀ ਹੀਰੇ
ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦ
ਧਿਆਨ ਬਦੋਬਦੀ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਪ੍ਰੈਸ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਸੀਵ
ਕੁਮੈਂਟੇਰ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੱਛੇ

ਐਖਾਂ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਧਰ ਸਟੈਂਡਾਂ ਵਿਡੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹਾਤ-ਹੁਤ ਦਾ ਏਨਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਭੁਚਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਧਰ ਸੰਚਾਲਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬੁੱਕਲਾਂ 'ਚ ਲੁਕੇ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧੋਣਪੱਥੇ ਘੁਮਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਹੋਸਟ ਅਂ ਤੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡੀਆਂ ਵੰਡਣਾ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।” ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, “ਅਮ ਵੇਖਿਆ ਗਿਐ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ

ਏਨਾ ਹੁਸਨ ਯੇ ਗਰੂਰ ਨਾ ਹਜ਼ੂਰ ਕੀਜੀਏ

रमेश कमार

2

-ਦਰਦਾ ਸਰਬਜਾਤ-

ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਉਹ ਗਾਇਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਂ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪੁਚਾਈ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਏ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਕਿਲਕਾਰੀ ਮਾਰੀ। ਜਨਮ ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ 16 ਦਸੰਬਰ 1937 ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਕਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਗਾਉਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਮਰੇ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇਗੀ। 1970 ਤੱਕ ਇਹ ਗਾਇਕਾ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਜਾਂ ਕੈਮਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾ ਛਪਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਚਿਹਰੇ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਈ, ਜੋ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਧੂਰ ਤੱਕ ਉਤਰ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੱਤੇ। ਪਹਿਲੀ 1980 ਤੋਂ ਦੂਜੀ 2012 ਵਿੱਚ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਇਸ ਗਾਇਕਾ ਦੀ ਕਸ਼ਕ ਤੋਂ ਜਾਦੂਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਥੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਮਾਸਟਰ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਇਸ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਗਾਇਕਾ ਵੱਖੋਂ ਫਿਲਮ 'ਜੱਟ' ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 'ਪੰਚੋਲੀ ਆਰਟ ਬੈਨਰ' ਦੀ ਰਹਿਠਾਸਾਈ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਹੀਰੇ' ਦੇ ਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗੀਤ 'ਕਣਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਨੋਂ', 'ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਸੁਪਨਾ ਤੱਕਿਆ', 'ਆ ਦੁੱਖਡੇ ਫੌਲ',

ਤੁਮਾ ਅਥਾਂ ਦੇ ਸੱਲ ਕਰਲ ਆਵ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਤੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਸਵਾਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਨਹੁੰ ਮਾਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਿਆ। ਸਾਲ 1941 ਵਿਚ ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ 'ਚੌਧਰੀ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਗੀਤਕਾਰ ਐਫ ਡੀ ਸਰਫ਼ ਦੇ ਲਿਖੇ ਦੋ ਖੁਬਸੂਰਤ ਨਗਮੇ ਗਏ, ਜੋ ਬੇਹੋਦ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਰਜੇ ਗੀਤ 'ਮੇਰੇ ਭਾਬੀ ਲਾ ਦੋ ਭਈਆ', 'ਮਾਵਨ ਕੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਹੈ', 'ਤੇਰੀ ਅਖੇ ਹੈਂ ਮਦ ਕੀ ਪਿਆਲੀ', 'ਏਕ ਕਲੀ ਨਾਜ਼ੇ ਸੇ ਪਲੀ', 'ਨੈਨੋ ਕੇ ਬਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਅਨੋਖੀ' ਆਦਿ ਨਗਮੇ ਗਏ ਜੋ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ।

1942 ਅਤੇ 1943 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਯੀ ਨੇ 'ਦੁਨੀਆਂ ਮੌਂ ਗਰੀਬੋਂ ਕੋ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ' (ਫਿਲਮ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ), 'ਮੇਰੀ ਹਾਲ ਪਰ ਬੇਬਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ' (ਪੂੰਜੀ), 'ਗਾੜੀ ਵਲੇ ਦੁਪੱਟਾ ਉਤਾ ਜਾਏ ਰੇ' ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਮਾਸਟਰ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਦੂ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰ, ਨੌਸ਼ਾਦ ਅਲੀ, ਐਸ ਡੀ ਬਰਮਨ, ਵਿਨੋਦ ਹੰਸ ਰਾਜ ਬਹਿਲ, ਸਜਾਦ ਹੁਸੈਨ, ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਭਗਤ ਰਾਮ, ਓ ਪੀ ਨਈਅਰ, ਪੰਡਿਤ ਹੁਸਨ ਲਾਲ, ਪੰਡਿਤ ਖੇਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਨਿਲ ਬਿਸਵਾਸ, ਸਰਦੂਲ ਕਵਾਤਾਂ, ਐਸ ਮੋਹਿੰਦਰ, ਅੱਲਾ ਰੱਖਾ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਵੀ ਭਰਿਆ ਹੈ।

ਸਰੋਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਸਦਾ ਚੰਗੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ, ਰਾਜਸਥਾਨੀ, ਭੇਜਪੁਰੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ 1955 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਗੁਜਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕਾਫੀ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾ ਆਏ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤ ਗਾਉਣੇ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। 1960 ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਓ ਪੀ ਨਈਅਰ ਨੇ 1966 ਵਿੱਚ ਸਮਸਾਦ ਬੇਗਮ ਨੂੰ ਫਿਲਮ 'ਕਿਸਮਤ' ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਾ ਭੇਸਲੇ ਨਾਲ 'ਕਜ਼ਰਾ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲਾ' ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਕੇ ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਇਹ ਗੀਤ ਐਨਾ ਹਿੱਟ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤੇ ਕਲਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਦਾ ਸਿੱਗਾਰ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਸਮਸਾਦ ਬੇਗਮ ਦੀ ਸੁੰਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰੌਣਕ ਭਰ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਸਦਕਾ 26 ਜਨਵਰੀ 2009 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 'ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ' ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1998 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਜੰਗਲ 'ਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਤੰਦਰਸਤ ਸਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਛੁਪ ਗਈਆਂ। ਉਦੋਂ ਮੌਤ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸ਼ਾਇਰਾ ਬਾਨੇ ਦੀ ਨਾਨੀ ਦੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਸਮਸਾਦ ਵਾਹਿਦ ਖਾਨ' ਸੀ। ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਨਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਡਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਗੀਤ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੀ ਨਈਅਰ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਰਕਮ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਿਆਂ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਸਾਦ ਬੇਗਮ ਵੱਲੋਂ ਗਏ ਹਰ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਰੱਜਵਾਂ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਲ ਹਨ:

ਤੁਣਕਾ-ਤੁਣਕਾ ਮਾਰ ਕੇ

ਦੋ ਨੈਣਾਂ ਦਾ ਤੀਰ ਸਾਡਾ ਕਲੇਜਾ ਗਿਆ
ਚੀਰ

ਬੱਡੀ ਬਾਲ ਕੇ ਬਨੇਰੇ ਉਤੇ ਰੱਖਦੀ ਅਨੇਕ

ਛੱਡ ਦੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਦੁਪੱਟਾ ਸੁਣ ਮਾਝੇ
ਦਿਆ ਜੱਟਾ

ਮੈਂ ਤੇ ਸਾਂ ਮਲੁਕ ਜਿਹੀ ਜੱਟ ਪੱਲੇ ਪੈ
ਗਿਆ

ਨੀ ਟੁੱਟ ਜਾਏ ਰੇਲ ਗੱਡੀਏ

ਆਇਆ ਨਾ ਚੰਨ ਬੀਤੀ ਏ ਬਹਾਰ

ਕੱਚੀ ਟੁੱਟੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਰੀ

ਗੁੜ ਖਾਂਦੀ ਤੇ ਨਾਲੇ ਗੰਨੇ ਚੂਪਦੀ

ਰੁੱਤ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਈ

ਚਿੱਟੇ-ਚਿੱਟੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਡੋਲਦੀ

ਮੈਂ ਜੱਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੇਰਾ ਰੇਸਮ
ਵਰਗਾ ਲੱਕ

ਸਮਸਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤ ਗਏ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਕਬੂਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ:

ਆਨ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸੰਡੇ ਕੇ ਸੰਡੇ
(ਸਹਿਨਾਈ)

ਮੇਰੇ ਪੀਆ ਗਏ ਰੰਗੁਨ (ਪਤੰਗਾ)

ਸਈਆਂ ਦਿਲ ਮੈਂ ਆਨਾ ਰੇ (ਬਹਾਰ)

ਕਭੀ ਆਰ ਕਭੀ ਪਾਰ ਲਾਗਾ ਤੀਰ-ਏ-ਨਜ਼ਰ (ਆਰ ਪਾਰ)

ਬੂਝ ਮੇਰਾ ਕਿਆ ਨਾਓ ਰੇ (ਸੀ ਆਈ-ਡੀ)

ਗਾੜੀ ਵਾਲੇ ਗਾੜੀ ਧੀਰੇ ਹਾਂਕ ਰੇ (ਮਦਰਸਾ-ਇੰਡੀਆ)

ਕਜ਼ਰਾ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲਾ (ਕਿਸਮਤ)

ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ

ਇਸ ਗਾਇਕਾ ਨੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਵੱਡੇ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਣੂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੋਹਣੀ ਇਸਤਰੀ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ
ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ
ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ। ਕਈ
ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਸਨ ਤੇ ਏਨਾ
ਗੁਰੂਰ ਤੇ ਆਕੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ
ਮਰਦ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਬਤੇ ਨਾਜ਼
ਨਖਰੇ ਨਾਲ ਬਡਾ ਬੋਡਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ
ਖੋਲ੍ਹਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਹਮੌਣੇ
ਵਾਲਾ ਚਿਨ੍ਹ ਚਾਕ ਲੁਟੇਗਾ।

ਬਦਨਾਮ ਹੋਤੀ ਹੈ।
ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਹੱਪਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਦਾਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।
ਵੈਸੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਲੱਗਣਾ
ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ
ਗੁਆਂਢੀ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ
ਖੜੀ ਨੂੰ ਨਸਮਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨ ਦੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ਲੈਂਦੀ

ਤਾ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ
ਮ ਭਰ ਗਏ। ਸਲਾਮਤੀ ਦੀ ਦੁਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ।
ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਏਨੇ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ
ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ (ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਮੈਡਮ) ਵੀ ਆ
ਦੀਲੀ ਨਾ ਆਈ। ਆਕੜ ਤੇ ਗਏ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਥੋੜ੍ਹਾ
ਗਏ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਥੋੜ੍ਹਾ
ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਘਟਣ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ।
ਵੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਜੀਂ ਪੈਂਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ
ਅਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
“ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ।”
ਤਾਕਤ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਪ੍ਰਲ 1919 ਨੂ ਆਮ੍ਰਤਸਰ
ਧਿਲੀ ਭਿਲਕਾਤੀ ਮਾਜੀ। ਜਨਮ

18 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ 16 ਦਸੰਬਰ 1937 ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੋਡੀਓ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਕਦੇ ਪਿਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਸਮਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਮਰੇ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਦੁਰ ਰਹੇਗੀ। 1970 ਤੱਕ ਇਹ ਗਾਇਕਾ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਜਾਂ ਕੈਮਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾ ਛਾਪਵਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਚਿਹਰੇ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਈ, ਜੋ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਧੂਰ ਤੱਕ ਉਤਰ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੱਤੇ। ਪਹਿਲੀ 1980 ਤੋਂ ਦੂਜੀ 2012 ਵਿੱਚ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਇਸ ਗਾਇਕਾ ਦੀ ਕਸਕ ਤੋਂ ਜਾਦੂਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਥੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਮਾਸਟਰ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਇਸ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਗਾਇਕਾ ਵੱਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮ 'ਜੱਟ' ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 'ਪੰਚੋਲੀ ਆਰਟ ਬੈਨਰ' ਦੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਹੀਰੇ' ਦੇ ਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗੀਤ 'ਕਣਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਨੇ', 'ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਨਾ ਤੱਕਿਆ', 'ਆ ਦੁੱਖੜੇ ਫੌਲ', ਦੀ ਸਿਰਜ ਗਾਉ ਮਹੀਨਾ ਲਾ ਦੇ ਭਈਆ', 'ਸਾਵਨ ਕੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਹੈ', 'ਤੇਰੀ ਅਖੇ ਹੈ ਮਦ ਕੀ ਪਿਆਲੀ', 'ਏਕ ਕਲੀ ਨਜ਼ੇ ਸੇ ਪਲੀ', 'ਨੈਨੋ ਕੇ ਬਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਅਨੋਖੀ' ਆਦਿ ਨਗਮੇ ਗਏ ਜੋ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। 1942 ਅਤੇ 1943 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਯੀ ਨੇ 'ਦੁਨੀਆਂ ਮੌਂ ਗਰੀਬੋਂ ਕੋ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ' (ਫਿਲਮ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ), 'ਮੇਰੀ ਹਾਲ ਪਰ ਬੇਬਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ' (ਪੁੰਜੀ), 'ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧੱਟਾ ਉਚਾ ਜਾਏ ਰੇ' ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਮਾਸਟਰ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸ਼ਸਮਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਦੂ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ, ਨੱਸਾਦ ਅਲੀ, ਐਸ ਡੀ ਬਰਮਨ, ਵਿਨੋਦ ਹੰਸ ਰਾਜ ਬਹਿਲ, ਸਜਾਦ ਹੁਸੈਨ, ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਭਗਤ ਰਾਮ, ਓ ਪੀ ਨਈਅਰ, ਪੰਡਿਤ ਹੁਸਨ ਲਾਲ, ਪੰਡਿਤ ਖੇਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਨਿਲ ਬਿਸਵਾਸ, ਸਰਦੂਲ ਕਵਾਤਾਂ, ਐਸ ਮੋਹਿੰਦਰ, ਅੱਲਾ ਰੱਖਾ ਕੁਰੈਸੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਸਦਾ ਚੰਗੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ, ਰਾਜਸਥਾਨੀ, ਭੇਜਪੁਰੀ, ਰਿਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਸਮਾਦ ਬੇਗਮ 1955 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਗੁਜਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ।

ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤੇ ਕਲਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ
ਜੁਬਾਨ ਦਾ ਸਿਗਾਰ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਨੇ
ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਦੀ ਸੁਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ
ਰੈਣਕ ਭਰ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ
ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਸਦਕਾ 26 ਜਨਵਰੀ
2009 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
ਵੱਲੋਂ 'ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ' ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ
ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1998 ਵਿੱਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਜੰਗਲ
'ਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਗਈ, ਜਦੋਂ
ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਤੰਦਰੂਸਤ ਸਨ।
ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀਆਂ
ਖਬਰਾਂ ਛੱਪ ਗਈਆਂ। ਉਦੋਂ ਮੌਤ
ਅਦਾਕਾਰਾ ਸਾਇਰਾ ਬਾਨੇ ਦੀ ਨਾਨੀ ਦੀ
ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਸਮਸ਼ਾਦ
ਵਾਹਿਦ ਖਾਨ' ਸੀ। ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਨਾਂ
ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਡਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ।
ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ
ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਸੰਗੀਤ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਓ
ਪੀ ਨਈਅਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਐਵਾਰਡ
ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ
ਲਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਰਕਮ
ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਿਆਂ ਇਹ
ਰਾਸੀ ਲੋਤਵੰਦਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ
ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਵੱਲੋਂ ਗਏ ਹਰ ਗੀਤ
ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਰੱਜਵਾਂ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਹਨ:
ਤੁਣਕਾ-ਤੁਣਕਾ ਮਾਰ ਕੇ

ਨੀ ਟੁੱਟ ਜਾਏ ਰੇਲ ਗੱਡੀਏ
.....
ਆਇਆ ਨਾ ਚੰਨ ਬੀਤੀ ਏ ਬਹਾਰ
.....
ਕੱਚੀ ਟੁੱਟੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਰੀ
.....
ਗੁੜ ਖਾਂਦੀ ਤੇ ਨਾਲੇ ਗੰਨੇ ਚੂਪਦੀ
.....
ਰੁੱਤ ਭੰਗਤਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਈ
.....
ਚਿੰਟੇ-ਚਿੰਟੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਡੋਲਦੀ
.....
ਮੈਂ ਜੱਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੇਰਾ ਰੇਸ਼ਮ
ਵਰਗਾ ਲੱਕ
ਸਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ
ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਏ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਕਬੂਲ
ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ:
ਆਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸੰਡੇ ਕੇ ਸੰਡੇ
(ਸਹਿਨਾਈ)
ਮੇਰੇ ਪੀਅਾ ਗਏ ਰੰਗੁਨ (ਪੱਤੰਗਾ)
ਸਈਆਂ ਦਿਲ ਮੌ ਆਨਾ ਰੇ (ਬਹਾਰ)
ਕਤੀ ਆਰ ਕਤੀ ਪਾਰ ਲਗਾ ਤੀਰ-ਏ-
ਨਜ਼ਰ (ਆਰ ਪਾਰ)
ਬੂਝ ਮੇਰਾ ਕਿਆ ਨਾਓ ਰੇ (ਸੀ ਆਈ
ਡੀ)

ਗਾਡੀ ਵਾਲੇ ਗਾਡੀ ਧੀਰੇ ਹਾਂਕ ਰੇ (ਮਦਰ
ਇੰਡੀਆ)

ਕਜ਼ਰਾ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲਾ (ਕਿਸਮਤ)

ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ
ਇਸ ਗਾਇਕਾ ਨੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਨੂੰ
ਭੇਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਣੂ ਰਹਿੰਦਾ
ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਹਸੀਨਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ
ਦੇ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ
ਤੇ ਇੱਕ ਡਿੱਨ ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ
ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਬੱਸ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ
ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਸੀ। ਮੈਂ, ਮੇਰਾ ਪਤੀ
ਤੇ ਮੇਰਾ ਬੱਚਾ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਵੀ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਦਾ
ਚੌਕੀਦਾਰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਸਾਰਾ
ਦਿਨ ਉਸੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਘੁੰਮਦਾ
ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੇੜੇ
ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ।
ਸਾਡਾ ਦਫ਼ਤਰ ਜੰਮੂ-ਪਠਾਨਕੋਟ
ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਲੜਕੀ ਵੀ
ਸਾਡੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ
ਸੀ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ
ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ
ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬੋਢ੍ਹੀ-
ਬੋਢ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਲਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ,
ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ
ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦਾ
ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ
ਉਹ ਕੀ ਸੋਚਦੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ
ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ
ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਨਸ਼ੇਤੀ ਜਿਹਾ
ਵਿਗਤਿਆ ਲੜਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ
ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਤੇ
ਮਿਲਣਸਾਰ ਇਨਸਾਨ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸਟੂਲ ਉਤੇ ਖੜੋ ਕੇ ਬਿਤਕੀ ਦਾ ਸੀਸ਼ਾ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਸੀਸ਼ਾ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਚੀਕ ਮਾਰੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਲੱਗਦੇ ਕੋਈ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ।” ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਘੰਟੀ ਵਾਈ, ਉਸ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਨੇ ਬੁਝਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕਰਾਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਗਿਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਲੈਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਟਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੀ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਕੂਟਰ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਟਰ ਉਤੇ ਬਿਠਾਇਆ, ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਚਾਨਪੁਰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ। ਓਦੋਂ ਤੱਕ ਖੂਨ ਬਹੁਤ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬਾਂਹ ਦੀ ਨਸ ਵੱਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਟਾਂਕੇ ਲਾਏ ਤੇ ਖੂਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖੂਨ

ਉਦੂਹੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ?"

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਹੰਕਾਰ ਤੇੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਵੇਂ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਨੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਮੇਰੀ ਮਾਲਕਣ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।" ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਦ ਛਿੱਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਹੋਸਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਫਿਰ ਘੱਟੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਤਥ ਰਿਹਾ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਭੇਨੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਵੂਰ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖੀ ਨਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਬੱਚਾ ਫਤ ਕੇ ਸਕੂਟਰ ਉੱਤੇ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਜਾਨਪੁਰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲਿਟਾ ਕੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਧਰਨੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬੱਚਾ ਆਪਣੀਆਂ ਖੌਲ੍ਹੇ-ਖੌਲ੍ਹੇ ਕੇ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਥਰਾਏ ਖੜੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਕੋਲ ਘਰ ਦਾ ਸੀ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ

ਤੁਹਾਡੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਹੋ ਤੁਸੀਂ? ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਨੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ? ਯੰਨਵਾਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਅਣਹੋਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ 106 ਡਿਗਰੀ ਬੁਖਾਰ ਸੀ।" ਮੈਡਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਭਰਾ ਜੀ, ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਗਲਤ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਫਰਿਸਤੇ ਬਣੇ ਆਏ ਹੋ। ਸਾਡਾ ਬੱਚਾ ਤੁਹਾਡੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਸਦਕਾ ਠੀਕ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿਓ।" ਉਹ ਦੇਵੇਂ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਫਤ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਡਮ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਥੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਚੰਗੇ ਗੁਆਂਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਅਜਿਹੇ ਪਰਵਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣੇ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਜੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸਰਧਾ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਹਿਰਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ROYAL CANADIAN Family CIRCUS
UNDER THE BIG TOP

Run Away to the Circus for a Day!

ALL NEW SHOW

MISSISSAUGA - Sheridan Centre AUGUST 1 – 5

ETOBICOKE • JULY 18 – 21
SCARBOROUGH • JULY 25 – 28

BURLINGTON • AUGUST 9 – 11
MILTON • AUGUST 15 – 18

Spectac! 2019

BUY 2 FOR THE PRICE OF 1
www.royalcanadiancircus.ca

PROMO CODE: **punjabi**

"DISCOUNT AVAILABLE ON GENERAL ADMISSION TICKETS ONLY"

Tickets: Sheridan Centre "Rush For Men"
• Woodbine Mall - Guest Services Info Desk
• Bridlewood Mall Management Office

NOTICE - DUE TO FACTORS BEYOND THE CONTROL OF THE CIRCUS, ITS PRODUCER, PRESENTER AND SALES AGENTS, PERFORMERS AND ACTS IN THE SHOW MAY DIFFER FROM THOSE PORTRAYED OR REPRESENTED AND THEREFORE WE ASSUME NO LIABILITY FOR SUCH CHANGES."

African Lion Safari®
Canada's Original Safari Adventure™

GET CLOSER

Celebrating 50 WILD years!

OPEN DAILY MAY 4 - SEPTEMBER 29, 2019

Save up to \$18.00*

*Valid for \$3.00 off any regular admission. Offer valid to a maximum of six (6) persons per vehicle. Only one coupon or discount per family vehicle accepted. Cannot be used in conjunction with any other offer. Coupon must be presented at time of ticket purchase. Discounts of any kind will not be accepted after payment has been finalized. No cash value. Not valid for groups. Valid until September 29, 2019.

CO022 Located One Hour West of Toronto, 1386 Cooper Road, Hamilton, Ontario

VISIT LIONSAFARI.COM AND PLAN YOUR TRIP TODAY!

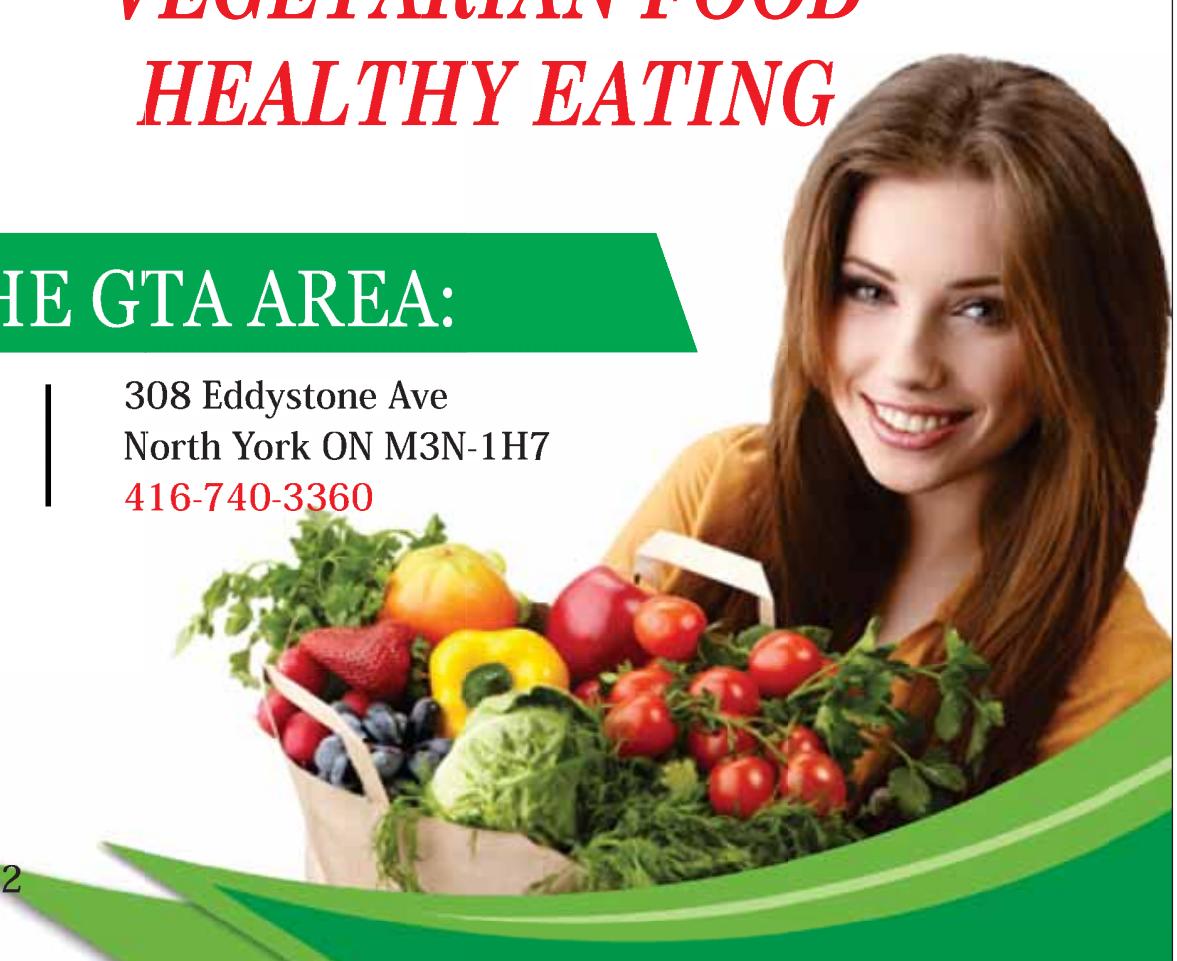
ASIAN FOOD CENTRE

FRESH & LARGE VARIETY

Bread , Derry & Eggs	Fruits & Vegetables	Sweet & Samosas
Branded Foods	Beverages & Confectionery	Grocery & Staples

VEGETARIAN FOOD
HEALTHY EATING

SERVING FROM 10 LOCATIONS IN ALL THE GTA AREA:

10 Westmore Drive
Etobicoke ON M9V-3Z7
416-740-3262

2120 North park Drive
Brampton ON L6S 0C9
905-793-1338

10510 Torbram Road,
Brampton
905-790-0030

308 Eddystone Ave
North York ON M3N 1H7
416-740-3360

621 Wanless drive, # 122
Brampton ON L7A 0A9
905-495-3336

284 Orenda Road #13
Brampton ON L6T 5S3
905-450-9167

10 Pannahill Dr,
Brampton
905 913-8017

80 Pertosa Drive
Brampton ON L5X-5E9
905-460-0009

1075 Ceremonial Drive
Mississauga ON L5R 2Z4
905-502-1600

21 Lacoste Blvd,
Brampton, ON L6P 2K2
905 794-8109

www.BramptonTopRelator.com
JAG AUJLA
 REAL ESTATE BROKER
 416-371-7777
 j.aujla@rogers.com www.jagaujla.com
RE/MAX
 Realty Specialist Inc., Brokerage
 (Independently Owned and Operated)
 Off: 905-456-3232

Advertisement
GUARANTEED
Till SOLD

Other Realtors only Promise
But **JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH**
GUARANTEE
OR HE'LL BUY IT!
*Some Conditions Apply

Call For a Quick & Free Home Evaluation
www.BramptonQuickHomeEvaluation.com

Award **Hall of Fame** **2014 Lifetime Achievement** **2014**

**2016,2015,2014,2013 **(2009,2008) 2012,2011,2010 **RE/MAX International **(2014)

BRAMPTON

ਵੈਨ ਕ੍ਰਾਫ਼/ਵੇਨਲੈਸ/ਮੇਅਫਿਲਡ
 ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ 4 ਬੈਂਡਰਮ ਅਤੇ 3 ਵਾਸਰਮ ਦਾ
 ਡੈਂਚਰੇਸ਼ਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕਾਂ 9 ਵੱਡੇ ਸਿੰਗੱਹਿਂ, ਲਾਗ ਸਾਰੇ
 ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਾਰਡਵੱਲ ਫਲੋਰ, ਮਾਸਟਰ ਬੈਂਡਰਮ 5 ਪੀਸ
 ਈਨਸੂਟ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਚੀ ਇਟ ਇਨ ਕਿਚਨ ਵਿੱਚ
 ਗਰੋਨੀਏਟ ਕਾਊਨਟਰ ਟਾਪਾ ਘਰ ਤਜ਼ਾ ਪੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

BRAMPTON

410/ ਵਿਲਿਅਮ ਪਾਰਕਵੇ
 ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ 5 ਲੱਕਘ ਬੈਕਸਪਲਿਕ, 4+2
 ਬੈਂਡਰਮ ਅਤੇ 3 ਵਾਸਰਮ ਦਾ ਸੋਮੀ ਫੀਟੈਂਚਰ ਘਰ,
 ਫਿਲੀਸਟ ਬੇਸਮੈਟ ਅਤੇ ਸੈਪੋਟ ਇਨਟਰੈਸ, ਬਹੁਤ
 ਸਹੀਆਂ ਅਧੁਨੀਡਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈਵੇ 410,
 ਸਫੂਲ, ਪਾਰਕ, ਪਲਾਜ਼ਾ ਆਹਿ ਦੇ ਨੇਂਕ, ਪਟਿਆਲੀ
 ਵਾਰੀ ਖਰ ਖ਼ੀਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ।

BRAMPTON

ਬੋਵੇਰਡ/ਸਿੰਗੜੀ
 ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਸਥਾਨਾਂ ਘਰ, ਐਂਡ ਯਾਨੀਟ
 ਫਰੋਲੇਡ ਟਾਊਨ ਹਾਊਸ, ਸੋਮੀ ਵਰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 3
 ਬੈਂਡਰਮ + ਕੈਪਿਫਿਟਰ ਲਾਈਟ + 2 ਵਾਸਰਮ,
 ਫਿਲੀਸਟ ਬੇਸਮੈਟ ਅਤੇ ਵਾਰ ਆਉਟ ਬੈਕ ਪਾਰਕ,
 ਲੋਨੀਟ ਫਲੋਰ, ਕਰਾਊਨ ਮੈਲਾਂਡਿੰਗ, ਪੇਟ ਲਈਟ
 ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੀ ਇਟ ਇਨ ਕਿਚਨ ਹੈ।

CALEDON

ਸੈਂਟ ਏਡਰੀਓ/ ਹਾਈਵੇ 24
 ਕੇਲਨ ਵਿੱਚ ਲੋਗਭਾਗ 2.52 ਏਕਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ
 ਹੀ ਸੋਹਣਾ 4+2 ਬੈਂਡਰਮ + 5 ਵਾਸਰਮ+3 ਕਾਰ
 ਗਰਸ + 14 ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਹੁਤ
 ਹੀ ਸੋਹਣੀ ਲੋਡਾਕੋਪਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਲੀਸਟ
 ਬੇਸਮੈਟ। ਬਹੁਤ ਸਹੀਆਂ ਅਧੁਨੀਡਜ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ।
 24x36 L shaped ਦਾ ਹੀਂਟ ਪੁਲ।

BRAMPTON

ਡਿਕਸੀ/ ਕੰਟਰੀਸਾਈਡ
 ਵਾਈਆ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਵਰਾ ਸੋਮੀ ਫੀਟੈਂਚਰ ਘਰ, 2014 ਵਿੱਚ
 ਬਾਣੀਆ 3 ਬੈਂਡਰਮ , 3 ਵਾਸਰਮ+3 ਕਾਰ
 ਨੇ ਸੈਪੋਟ ਇਨਟਰੈਸ, ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕਾਂ 9 ਵੱਡੇ ਸਿੰਗੱਹਿਂ,
 ਮੌਜੂਦਾ ਸਟੇਅਰੋਕੇਸ਼, ਸਟੈਨਲੋਡ ਹਾਰਡਵੱਲ ਅਤੇ ਲੈਮਲੈਟ
 ਫਲੋਰ, ਮਾਸਟਰ ਬੈਂਡਰਮ 4 ਪੀਸ ਈਨਸੂਟ, ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ
 ਇਟ ਇਨ ਕਿਚਨ, ਸਟੈਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਅਪਲਾਈਨੋਸ਼ਨ।

BRAMPTON

ਅਰਪੋਰਟ ਰੋਡ/ਸੈਂਡਲਵੂਡ
SOLD AT 99% OF ASKING PRICE

Grand Upholstery Ltd

Sofa Company Originality in Every Piece

Special on Sale

- ਪੁਰਾਣੇ ਸੋਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- ਟੋਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਫੋਮ ਅਤੇ ਸਪਰਿੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ **L Shape** ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਰੰਗ ਚੁਣ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਕੱਪੜਾ ਚਾੜ ਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੋਫ਼ਾ, ਡਾਇਨਿੰਗ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਨਵਿਆਂ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕੁਆਲਿਟੀ ਮੁਹੱਿੰ ਬੋਲਦੀ ਹੈ

Tel: 905.791.2888 Cell: 647.293.3212
 2053 Williams Pkwy, Unit -45, Brampton | Email: grandupholstery@gmail.com

REXDALE BODY SHOP USED CAR SALE

CHEEMA

Specialization In:

- All Kinds of Body Work
- Auto Glass Windshield
- Denting, Painting & Welding

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਥੋਂ ਕੰਪਨੀਨੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

LOWEST PRICE IN TOWN

Towing Service Car Paint Starts \$799* upto 100% Deductible Paid*

SPECIAL PAINT JOB \$779

RENTAL CAR PROVIDED

25 years of Canadian Experience
 OPEN MON - SAT 9AM TO 7PM

Call Rick or Manminder Cheema: 416.749.9596 / 416.951.6431

30 Racine Rd. Toronto, ON, M9W 2Z3, FAX: 416.749.9597 www.AABODYSHOP.ca mcheemaaa@hotmail.com

ਸਸਤੀਆਂ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਉ-ਵੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

AIR TICKETS **CRUISES** **VACATIONS** **TRAVEL INSURANCE**

International & Domestic Air Tickets
 • Cheapest Air Fares
 • Price Match Guaranteed
 • 24/7 Emergency Services
 • Reliable & Excellent Customer Service
 • 100% Customer Satisfaction

Call Us For Guaranteed Lowest Airfare

7015 Tranmere Dr. Unit- 8, Mississauga, ON L5S 1T7
 Tel: 905 362 0937 | Fax: 1 855 897 0900
 E-mail- info@nuwaytravels.com

Travel Worry Free With Insurance
 • Super Visa Insurance
 • Visitor to Canada
 • Trip Cancellation
 • Trip Interruption

ANY Airline Time Destination Around the World

tico.ca IATA

Call Us For Guaranteed Lowest Airfare

7015 Tranmere Dr. Unit- 8, Mississauga, ON L5S 1T7
 Tel: 905 362 0937 | Fax: 1 855 897 0900
 E-mail- info@nuwaytravels.com

AVTAR UPPAL
 Manager

UPPAL LAW

IMMIGRATION SERVICES

- Visitor Visa
- Super Visa
- Study, Work, Visitor Extension Visa
- Spousal Applications
- Family Sponsorship
- Permanent Residence Card Renewal
- Citizenship Application
- All Invitation Letters

OTHER PRACTICES

- Criminal Law
- Family Law
- Power of Attorney
- Change of Name
- Notarization
- Travel Consent
- Affidavit
- Landlord and Tenant Matters

AMAN UPPAL
 Barrister, Solicitor

FREE Consultation

PRIOR APPOINTMENT NECESSARY

Tel: 905-500-1507
 351 Parkhurst Square, # 16,
 Brampton, ON L6T 0C2, Fax: 905-672-7848

ਮੰਨ ਪਸੰਦ ਦੀ ਕਿਚਨ ਤੇ ਵਾਸਰੂਮ ਬਣਵਾਓ

KITCHEN CABINET

Special Discount for Contractors
ਵਾਜਿਬ ਦਾਮ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੰਮ

We Specialize in granite, quartz & marble countertops

100% Satisfaction

- Kitchen Cabinets.....(Maple, Oak, MDF)
- All Types of Counter Tops...(Marble, Granite, Quartz, etc.)
- All Types of Tiles.....(Porch Line, Matt) all sizes available.
- Hardwood & Laminate
- Installation of Shower / Standing Shower / Vanities & Tubs.
- We Install Pot Lights
- Paint Job with Kitchen/Washroom Installation
- All Types of Range Hoods....(Heavy Duty, etc)
- Custom Office Counters & Bar Installation

Vikramjit Sangha
416-200-0931

A/Z ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

USA, Montreal, Montreal Local Within Ontario
 ਤੇ Local GTA ਤੇ Cambridge ਵਾਸਤੇ AZ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Also Hiring Owner Operators for local work & US

- 2 ਸਾਲ ਦਾ Experience, USA ਵਾਸਤੇ Fast Card ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
- ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦਾ CVOR Abstract ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

Please send resume at: safety@interstatefreightsystem.com
 Call: 416-452-0677

